

Eläinosasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
28.6.2019 5250/04.01.00.03/2019

EU KOMISSIO

Viite: Komission päätös 2006/778/EY

ANALYYSI VAKAVIMMISTA VUODEN 2018 TUOTANTOELÄINTILOJEN ELÄINSUOJELUTARKASTUSTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMISEN HAVAINNOISTA SEKÄ TOIMINTASUUNNITELMA NIIDEN ESTÄMISEKSI

Vuonna 2018 tehtiin 376 tuotantoeläintilalla suunnitelmallinen otantaan perustuva eläinsuojelutarkastus.

Tulosten analyysi

Eläinsuojelusäädösten vastaista menettelyä raportoitiin kaikkiaan noin 18 prosentilla tarkastetuista tiloista, joilla oli tarkastushetkellä eläimiä. Tämä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (17 %). Laiminlyönnit koskivat pääosin samoja vaatimuksia kuin edellisenä vuonna. Sellaisia laiminlyönnejä, joissa olisi pitänyt ryhtyä eläinsuojelulain mukaisiin kiireellisiin toimenpiteisiin, ei havaittu. Tarkastustuloksissa oli selkeitä eläinlajikohtaisia eroja.

Tarkastetuilla turkiseläintiloilla havaittiin puutteita enemmän kuin edellisenä vuotena. Yksittäisiä laiminlyönnejä tilaa kohti laskettuna oli kuitenkin aiempaa vähemmän. Yleisimmät laiminlyönnit liittyivät turkiseläinten asianmukaiseen lopettamiseen, minkkien ja hillerien kuitukseen sekä pesäkoppeihin, häkkien verkkopohjan kuntoon, sekä eläimille sopivan virike- ja pureskelumateriaalin tarjoamiseen.

Valvontatulosten tilastollisessa analyysissä tarhoilla, joilla ei ollut elinkeinon sertifiointia, laiminlyönnejä havaittiin enemmän kuin sertifioituilla tiloilla, mutta tulos oli vähäisten havaintojen (sertifioimattomia tiloja liian vähän) vuoksi hieman epävarma. Sen sijaan lopetusmenetelmällä oli vaikutusta laiminlyöntien esiintymiseen. Tiloilla, joilla käytettiin hiilimonoksidiä eläinten lopettamiseen, oli merkittävästi enemmän erilaisia laiminlyönnejä kuin muita lopetusmenetelmiä käyttävillä tiloilla. Sen sijaan turkiseläinlajeilla, tilan eläinmäärällä tai tilan kuulumisella Eläinten pitäjä- ja pitopaikkarekisteriin ei ollut vaikutusta valvontatulokseen. Myöskään sillä, että tilaa ei ole valvottu eläinsuojelutarkastuksissa aiemmin, ei ollut vaikutusta valvonnan lopputulokseen.

Eläinosasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
28.6.2019 5250/04.01.00.03/2019

Sikatiloilla havaittujen laiminlyöntien osuus nousi edellisestä vuodesta. Tilaa kohti laskettuna laiminlyönnejä oli vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin osa laiminlyönneistä liittyi tilojen puhtaana pitoon. Lisäksi puutteita virikemateriaalin tarjoamisessa havaittiin neljällä ja emakoiden pesänrakentamismateriaalin antamisessa kolmella tilalla.

Tarkastetuilla nautatiloilla havaittiin laiminlyönnejä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vasikoiden pidon yleisimmät laiminlyönnit ovat pysyneet vuodesta toiseen samoina, kohdistuen pääosin pitopaikan tilavaatimuksiin sekä puhtauteen ja turvallisuuteen. Vuonna 2018 mikään yksittäinen laiminlyönti ei kuitenkaan korostunut.

Myöskään yli kuuden kuukauden ikäisillä naudoilla yksittäiset laiminlyönnit eivät korostuneet kuten aiempina vuosina. Laiminlyönnit koskivat muun muassa puhtaan ja kuivan maakuupaikan vaatimusta, veden saantia sekä sorkkahoitoa. Suurin osa sekä vasikoilla että aikuisilla naudoilla havaituista laiminlyönneistä kohdistui edelleen suoraan eläinten hyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin, sillä kirjanpidon puutteiden osuus kaikista epäkohdista oli 3 %. Lammastiloilla laiminlyöntien väheni edellisvuodesta. Vuohitilalla ei havaittu laiminlyönnejä.

Yhdellä tarkastetulla tilalla, jolla oli munivia kanoja, oli myös puutteita. Myös yhdellä broileritilalla (havaittiin laiminlyönnejä).

Toimintasuunnitelma

Ruokaviraston monivuotisessa eläinten hyvinvoinnin toimenpideohjelmassa tarkastellaan vuosittaisissa eläinsuojelutarkastuksissa havaittuja yleisimpiä laiminlyönnejä ja ongelmakohtia eläinten pidossa ja hoidossa, sekä kehitetään käytännön toimia eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on parantaa eläinten hyvinvointia tiloilla yhteistyössä koko tuotantoketjun kanssa ja vähentää erityisesti vakavien laiminlyöntien määrää eläinten pitopaikoissa. Toimenpideohjelmaa on toteutettu aiempina vuosina vasikoiden ja sikojen osalta. Turkiseläinten osalta on vuonna 2017 aloitettu tiiviimpi yhteistyö elinkeinon kanssa ja vuonna 2018 on käynnistetty toimenpideohjelmaa vastaava hanke yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja elinkeinon kanssa turkiseläinten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Elinkeinoon vastuuta eläinten hyvinvoinnin toimenpideohjelmista, eläinten hyvinvoinnin tilanteen analysoinnista sekä toimenpiteistä hyvinvoinnin kehittämiseksi lisätään tulevaisuudessa. Elinkeinoon kannustetaan myös laatimaan hyvän käytännön oppaita sekä lisäämään hyvinvointitoimenpiteitä terveydenhuollossa.

Eläinosasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
28.6.2019 5250/04.01.00.03/2019

Valvonnan vaikuttavuuden varmistamiseksi eläinsuojeluvalvonnan riskiperusteisuuden kehittämistä jatketaan ja syvennetään. Edellisten vuosien valvontatuloksia analysoidaan ja tuloksia hyödynnetään otantojen laatimisessa. Riskien vaikutusta valvontaan ja riskiparametrien toimivuutta arvioidaan tulevien vuosien aikana, jolloin tehokkaimmiksi osoittautuneiden riskitekijöiden käyttöä voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Tämä tehostaa etenkin paikallisten eläinsuojeluviranomaisten resurssien käyttöä ja voimavarojen tarkoituksenmukaista suuntaamista. Koska turkiseläintiloilla havaittujen epäkohtien osuus on ollut melko korkealla tasolla useina vuosina, valvontaa kohdennettiin vuonna 2018 erityisesti turkiseläintiloihin. Otantojen tehostamiseksi myös jatkossa valvontoja tullaan painottamaan selkeämmin tiettyihin eläinlajeihin. Vuonna 2019 otantaan perustuvaa valvontaa painotetaan lammastiloille ja 2019 sikatiloille. Sikapainotusta varten riskikriteeristöä tullaan pohtimaan yhdessä elinkeinon, valvontaviranomaisten sekä tutkijoiden kanssa. Lähitulevaisuuden tavoitteena on hyödyntää nautatilojen riskiperusteisessä valvonnassa muun muassa alkutuotannon hygieniavalvontatietoja, kun valvontatuloksia on alettu tallentamaan riittävän kattavasti uuteen Vati-järjestelmään ja suurin osa tiloista on tarkastettu uusien ohjeiden mukaisesti. Lisäksi pitkän aikavälin tavoitteena on teurastamotietojen hyödyntäminen tilavalvonnoissa.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatietojärjestelmän uudistamista jatketaan tavoitteena laajentaa järjestelmä myös kunnaneläinlääkärien käyttöön. Järjestelmän jatkokehityksen myötä siihen saadaan laajemman käyttäjäjoukon lisäksi myös paljon uusia toiminnallisuksia ja sitä voidaan hyödyntää entistä paremmin myös valvontojen kohdentamisessa sekä valvontatulosten analysoinnissa.

Viranomaisia koulutetaan ja tiedotetaan edelleen aktiivisesti, minkä lisäksi valvontaohjeistusta sekä valvontamenettelyjä tarkennetaan ja kehitetään jatkuvasti. Koulutusten vaikuttavuus näkyy tehostuneena ja yhdenmukaisempuna valvontana. Läänineläinlääkäreille järjestetään useita keskustelu- ja koulutustilaisuuksia ja koulutusta tullaan tulevaisuudessa järjestämään myös käytännön olosuhteissa maatiloilla.

Ruokavirasto osallistuu ja vaikuttaa eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) kanssa tehtävään yhteistyöhön mm. osallistumalla yhteistyöhankkeisiin, joiden avulla toimijoille voidaan tarjota tietoa nykyaikaisista eläinten tuotantotavoista ja eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Lisäksi Ruokavirasto toimii edelleen yhdessä aluehallintovirastojen kanssa aktiivisesti tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnassa, jossa on jäsenenä kattavasti myös elinkeinon, järjestöjen ja tutkijoiden edustajia. Pohjoismaisen nautojen valvontaindikaattoreita koskevan NMDD-projektin tuloksia pyritään hyödyntämään tulevaisuudessa myös tilavalvonnassa. Vastaava NMDD-projekti jatkuu keskittyen sikojen hyvinvointi-indikaattoreihin. Myös näitä tuloksia pyritään hyödyntämään tulevaisuudessa.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

4 (4)

Lausunto

Eläinosasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
28.6.2019 5250/04.01.00.03/2019

Ruokavirasto ohjaa toimijoita eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja toimintatapojen kehittämiseksi muun muassa tiedotteiden, lehtien, internet-sivujen sekä koulutusten avulla. Ruokavirasto myös osallistuu ja järjestää vuosittain useita sidosryhmätapaamisia, joissa keskustellaan ajankohtaisista eläinsuojelusäädöksiin ja niiden noudattamisen valvontaan liittyvistä asioista.

Ylitarkastaja

Taina Mikkonen